

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[a]e Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

2. Quinam in Iure Canonico ab Ecclesiastica beneficijs arceantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

bonorum dominum & proprietatem esse penes Christum Dominum. *Sic Maior. 4. d. 24. q. 18. cōcl. 1. & 2. Nauar. in Apolog. de redditib. Eccl. q. 1. monit. 24. & seq.* Et hæc sententia meo iudicio est probabilior, quippe quæ magis cum ipso iure Canonico congruit, in quo, vt dixi, sæpe hæc bona dicuntur esse patrimonium Christi, & esse bona Dei, & in nullius hominis esse dominio, & ideo vocantur res diuini iuris. Et hæc opinionem tenet *Glossa cap. Saluator. 1. qu. 3. & c. Cum verior. 23. q. 8. Inno. cap. cum super eo. de causa possess. & propriet. Abbas in cap. cum esset, de testa. in repet. num. 29.* Obijciens, omnia esse Dei, quia *Dominus est terra, & plenitudo eius.* Respondeo, omnia esse Dei, sed bona Ecclesiastica esse Dei peculiari quadam ratione: nam sunt tantum diuinis vñibus non profano destinata. Si vergeas adhuc Deum esse commune dominum omnium rerum, & præter Deum esse aliquem hominem qui sitentiam dominus rei. Respondeo, hoc locum habere in bonis profanis, quæ sunt in dominio huius, vel illius hominis, huius vel illius communitatis humane: ac bona Ecclesiastica, de quibus in presenti loco sermo nobis est, ita sunt diuinis vñibus deputata, vt in nullius hominis, vel communitatis humane patrimonio sint: & ideo remota sunt à commercio humano, & vsu profano. Dices, si talia bona in nullius hominis dominio sunt, ergo sunt bona communia, vel derelicta, vel vacuata. Respondeo id minime concludi, quia sunt bona Dei, diuinis vñibus addicta & obligata. Quomodo inquit, si bona Dei sunt, alienantur & venduntur, & permutantur auctoritate Episcoporum, & Romanorum Pontificum? Respondeo, id fieri, quia sunt procuratores, & administratores talium bonorum, & qui furat: ut ea sacrilegus est, & debet ea Deo restituere, quia ea ab vñibus humanis separauit, ac propterea ipso iure compellitur ad diuinis vñibus restituere & restituere.

CAP. II.

Quinam in iure Canonico ab Ecclesiasticis beneficiis arceantur.

Animaduertendam est, ex regulis iuris in sexto, primum regulam ordine hanc esse: Beneficium Ecclesiasticum non potest licite sine institutione Canonica obtineri. Vbi, vt recte *Glossa notauit*, beneficij appellatio est amplissime sumpta, prout comprehendit psonatum: administrationem, officium; & quodlibet aliud beneficium cum dignitate, animarum cura, vel iurisdictione coniunctum, vel ab his liberum & immune. Canonica autem institutio beneficij esse non potest, cum quis ad beneficium promouetur, quem sacri Canones omnino à beneficijs rejiciunt. Quare opus est, vt explicemus quinam iure Canonico à beneficijs Ecclesiasticis excludantur. Porro aliqui à beneficijs repelluntur non ob vñium ipsorum & culpam sed ob iustam aliam causam, quam Canones, & iura declarant, & de his dicendum primo loco nobis est.

Quæritur ergo primum, An aliqui iure naturali, vel diuino à beneficijs prohibeantur: hoc est, an qui sunt ad beneficia iure naturali, vel diuino inepti, & inhabiles? Respondeo, esse propterea quod Beneficium propter officium datur, cap. vlt. de Rescript. in 6. I ergo qui ab ordinibus, & Clericorum gradu iure naturali, vel diuino repelluntur, eodem quoque iure à Beneficijs prohibentur, cuiusmodi sunt in primis feminae. Nec est quod obijcias, feminas sacris virginibus præesse, cōnobijs præfici: imo in Germania, & Belgia feminas quasdam esse Canonicas, quæ Clericis etiam quadam ex parte imperant, vt constat ex cap. Dilecta. de Maiori. & obed. & cap. in demeritis, de elect. in sexto. Fatemur quidem munera & officia administrandi familiam, non solum sacrarum Virginum, sed etiam Clericorum in feminas posse cadere: sed non mini-

sterium sacrum & diuinum, aut gradum, & ordinem Clericorum, quorum gratia beneficium Ecclesiasticum conferretur. Potest quidem femina ratione dignitatis, muneris, & officij quod nacta est, iurisdictionem etiam in Clericos habere, & illis beneficia conferre, sicut & ratione dignitatis, vel officij, quo fungitur, habet iurisdictionem temporalem: nam femina aliquando iure hereditario regnum defertur, vt in cap. Cum deuotissimo. duodecima questione secunda, capit. significasti, De rescript. feminae præficiuntur cōnobijs sacrarum virginum. Imò e iam femina ratione dignitatis, vel muneris quod habet, obtinet ius in Clericos sibi subiectos ob Cappellas, vel Oratoria, quæ ipsi dignitati subduntur, in quibus cappellis potest Clericos instituere, illis beneficia concedere. *Glossa, & Abbas in cap. Dilecta. De Maior. & obed.* Femina itaque iure diuino capax non est potestatis ordinis, est tamen iurisdictionis temporalis, ciuilibus, & profanæ. Rursus, qui nondum sunt baptisate abluti, iure diuino à Beneficijs excluduntur: ii præterea, qui nullo modo se exercere possunt in eo munere & ministerio, quod est beneficii alicuius proprium, gratia exempli est beneficium, quod sacerdotalem ordinem requirit. Titius vero nullo modo sacerdotis munere fungi potest, quia manibus caret, vel quia mutus est; eo ipso ad illud promoueri iure non potest; quamuis annuus redditus qui ex beneficio colligitur, ad ipsius vitam sustentandam, hoc est, ad victum & cultum possit ex causa, & Rom. Pontificis auctoritate concedi.

Secundo quæritur, An Neophytus sit iure diuino à beneficijs exclusus? Ratio dubitandi est, quoniam Apostolus ad Timotheum scribens: *Oportet*, inquit, *Episcopum non esse neophytum*: ergo iure diuino ab omnibus prohibetur, & proinde à beneficijs.

Sciendum est, Neophytum dici quasi nouum germen, & plantam in fide, & religione Christiana. Itaque Neophytus habetur, qui ad Christi fidem est recens conuersus, eo quod sit nuper in Christus: & quoniam ius diuinum quidam in Pontifici Consulti late vocant, quicquid in sacris literis, vel præcipitur, vel prohibetur. Ideo quidam, Neophytum ab ordinibus, & beneficijs iure diuino reiectum esse ceitent.

Verius tamen alitradiderunt, Neophytum iure tantum Canonico ad ordines ineptum esse, cap. Neophytus, dist. 61. & cap. Quoniam, & cap. Sicut Neophytus, dist. 48. & p. hinc ad beneficium promoueri non posse. Quod si Apostolus prædicto loco verat. Neophytum Episcopum creati; non id iure diuino, hoc est, ex Christi præcepto, sed tanquam Ecclesie doctor, & pastor interdixit, & quamuis de Episcopo tantum loquatur. Canones tamen, & Doctores, omnes Clericos comprehendunt. Quo fit, vt Romani Pontificis auctoritate, Neophytus possit ab ea lege Apostoli solui non tamen id facile indulgere solet, nisi quando videlicet bona, & magna de aliquo ipse conleptur; cum alii non desint nostræ huius ætatis temporibus aptiores, & magis idonei. At post biennium, aut triennium, si bona, aut proba & vitæ fuerit, alioqui idoneus. Rom. Pontificis indulgentia potest ad ordines, & beneficia promoueri, tamen eius parentes fuerint à fide, & religione Christiana alieni. Sic Mandos. in Praxis Signatu. Gratia, in verbo. Dispensatio cum Neophytis. Imò ait ibi sic: *Signatura cum Neophytis, seu Marranis dispensat ad omnes ordines & beneficia, quando ipsi semper vixerunt, vt Catholici, licet eorum parentes fuerint combusti. Argument. textus in cap. Cum te, in fine, de rescriptis, & de Indulis conuersi fundata est Ecclesia. cap. in nouo. dist. 21. cap. Recurrat, 32. questione quarta, Staphyl super signat.* Hæc ille, qui in Christiana Religione est veteranus miles, potest ad ordines, & beneficia promoueri. Felin. in cap. Cœm sit, de Indulis. Romanus in singulari 416. Dec. in cap. Cum te, de rescript. iidem Francus, Ripa.

Tertio quæritur, An Hermaphroditus iure diuino ab ordinibus, & beneficijs excludatur? Animaduertendum

1 ad Ti-
moth. 1.

est, Hermaphroditum esse, qui utrumque sexum habet. At in l. *Quaritur*, ff. de statu hominum, habetur: *Quaritur, Hermaphroditum cui comparemus: Et magis puto eius sexus estimandum, qui in eo praevalet.* Hæc ibi. Vnde fit ut Hermaphroditus tanquam mas, aut tanquam femina censeri debeat, prout in eo magis aut minus sexus virilis, aut femineus dominatur, & praevalet: quod si muliebris sexus magis in eo vigeat, iure diuino ab Ordinibus, & beneficijs prohibetur. Item si sic in utroque sexu par: at si magis in eo sexus virilis appareat, iure diuino non excluditur. Nihilominus tamen iure Canonico est ei ordinibus, & beneficijs interdictum, si tanquam infamis habeatur: nam in cap. *Si testes* 4. q. 4. §. *Hermaphroditus* inter eos recensetur, qui a testimonio in publicis actis ferendo, iure communi repelluntur. Item ab ordinibus & beneficijs excluditur, si aliorum offensio inde verosimiliter oritura credatur, quod ad ordines & beneficia eligatur. *Aul. Gellius lib. 9. cap. 4.* refert, ex feminis aliquando mutari in mares. *Libitum est*, inquit, in loco hoc miraculorum notare id etiam, quod *Plinius secundus*, vir in temporibus a vis sua ingenij, dignitatisque gratia, auctoritate magna praeclarus, non audisse, neque legisse, sed scire se, atque vidisse in libro *Naturalis historia septimo*, capite quarto scripti. Verba igitur hæc, quae infra posui, ipsius sunt, ex eo libro sumpta: quo profecto faciunt, et neque respicienda, neque recedenda sit norissimè a illa veterum poetarum de *Caneide*, & *Caneo canitena*: *Ex feminis, inquit, mutari in mares, non est fabulosum. Inuenimus in Annalibus Q. Licinio Crasso, & Crasso Longino Coss. Cassium puerum factum ex virgine, sub parentibus: iussuque Aruspicum deportatum in insulam desertam. Licinius Marianus prodidit visum esse à se Argis Ariconsem, cui nomen Arescusa fuisse, nupsisse etiam, mox barbam, & virilitatem protulisse, uxoremque duxisse eiusdem sortis, & Smyrna puerum à se visum. Ipse in Aphrica vidit mutatum in marem die nuptiarum L. Cassium civem Tisdritanum: vinebatque cum proderem hæc. Ita Gellius Augustinus libro 3. de ciuitate cap. 31. ait: In libro *Genilium* legi feminas, & gallinas, & homines in masculinum sexum fuisse conuersas. Vbi interpretis addit: *Difficile mihi apparet, ex mare fieri feminam. Contra fieri ex femina marem, non ita difficile videtur: tu vero reliqua apud eum lege.**

Quarto quaeritur, An perpetuo amantes sint iure diuino, & naturali ad beneficia & ordines inepti? Durandus in 4. dist. 25. *questione secunda*, censet characterem ordinis non impuniti in eo, qui absque vllò vfu rationis ad ordines promouetur. Ex quo fieret, ut si infans ordinibus initiaretur, characterem ordinis non susciperet. Ac proinde perpetuo amantes, iuxta Durandi sententiam, ad ordines, & beneficia iure diuino sunt prorsus inepti. Sotus tamen in 4. dist. 25. q. 1. ar. 2. communem sententiam Theologorum S. Thomae, Bonauenturae, & Richardi secutus, existimat vsum rationis præcepto quidem Ecclesiae ad ordines maiores, & sacros requiri, non tamen necessitate Sacramenti, hoc est, si infanti ordines sacri conferantur, is characterem ordinis donabitur, quamuis dum infans est, iure diuino & naturali, à functione, & vfu ordinis arceatur. Certe multo probabilior est hæc Soti opinatio, quæ & constans omnium Theologorum sententia videtur: nec enim vlla ratione cogitur auertere, vsum rationis necessitate Sacramenti requiri.

Ex his manifestum est, perpetuo mente captos, si ad ordines promouantur, ut idem Sotus annotauit, characterem quidem ordinis suscipere, iure tamen diuino & naturali, à functione & vfu in perpetuum excludi; ac proinde iure quoque diuino & naturali à beneficijs omnibus Ecclesiasticis prohibentur: tum quia beneficium non nisi propter officium conferretur: tum etiam quia electioni, qua quis ad beneficium eligitur, suum præstare debet assensum. Vtrum vero infans sit quoque iure diuino & naturali ad quodlibet beneficium Ecclesiasticum ineptus, dicam inferius: in præfenti loco satis est dicere, eum sic electioni consentire non posse: ac propterea ad beneficium eligi nequire.

Quinto quaeritur, Quo iure prohibeantur à beneficijs ij, qui nondum sunt: prima Clericorum consuetudine donantur? Respondeo: non iure diuino, aut naturali, sed Canonico duntaxat id esse interdictum, cap. *Cum adeo de Rescript. cap. Ex literis, de translat. cap. 2. de institutione.* Quaerens, an rata sit & firma beneficij impetratio & ad pto, si Titus hodie beneficium consequatur, qui cras certo primam Clericorum consuetudinem suscipiet? nam *va colligitur ex l. Filiofamilias, ff. de militi vti testamento*, cinctus miles censetur, qui confestim est miles cingendus, & quamuis filius familias sit, potest testamentum more militum facere: item habetur perditum, quod perdetur statim, l. *si qua cum, ff. pro empto*. item habetur datum, quod paratum est, & continuo dabitur. Item legato *ff. de legatis 3.* dicitur conditio deficere, quam constat statim defecturam. *Authent. vi. ex. act. in statu. do. §. si deficit conditio*. ergo qui Clericus statim euadet, pro Clerico nunc habetur. Ex altera tamen parte videtur prorsus irrita & inanis, nam Titus prima Clericorum consuetudine expertus est, cum beneficium obtinet, & quæ initio non valent, elapsu temporis non conualecent, nam in ca. *non firmatur. de reg. iur. in 6. c. l. quod ab initio, ff. de iur. iud. c. si. [quod ab initio vitiosum est, non potest tractu temporis conualecere.]* Alioqui si Titus hodie est excommunicationis vinculo obstrictus, cras certo absoluetur, tanquam absolutus haberetur, & electio eius hodie nondum idoneam & legitimam aetatem attingit, cras ad eam perueniet, eam iam attingisse videtur, certe longè: hi verius apparet, nullam esse impetrationem Beneficij, Titio nondum hodie prima Clericorum consuetudine prædicto. Sed quid si aliquis primam consuetudinem Clericorum suscipiat ab alieno Episcopo sine sui Episcopi consensu, etiam ne capax beneficij? Respondeo, minime, *Ivan Cepha cons. 682. volum. 1.* quia vitiose est ordinatus, ut patet ex *1. prima. tit. d. 7. c. eos, qui, cap. nullus, de tempor. Ordinat. in 6.* quoniam paria sunt, nullam Clericorum consuetudinem habere, & vitiosam & inutilem habere: quoties vitiose cautum est, pro non cauto habetur. l. *quoties, ff. qui statim. cogan. vnde qui ita est ordinatus, impetrare debet à summo Pontifice literas, ut valeat ordinatio.*

Septimo quaeritur, Quo iure à Beneficijs prohibeantur ij, qui non sunt legitime nati? Respondeo, iure Canonico, quo est eis interdictum Ordinibus, cap. *ut de filij, de filij Presbytero. cap. 1. c. 2. De fil. Presbytero in 6. ca. cum in cunctis, c. Immo. De elect. c. Accedens de Purgat. Canon. cap. Nisi cura pridem, de Renunciat.* Porro filij non legitime nati censentur, quot quot extra legitimum matrimonium orti sunt: quales sunt ij, quos naturales secundum leges & iura appellamus: Item spurij, nati ex adulterio, incestu, vel sacrilegio *Glossa in ca. 1. de fil. Presbyterorum in 6.* communi consensu approbata.

Si obiciatur, quod habetur in capite 23. Deuteronomij. Non ingredietur Manzer, hoc est, de sorto natus, in Ecclesiam Domini; ergo iure diuino spurij interclusus est aditus ad Ordines, & Beneficia. Respondeo in primis, eius loci sensum esse, spurium inter Israelitas censeri non posse, ita ut nomine Ecclesiae ibi intelligatur Israelitarum cætus, ac populus, quasi dicat, Nullum commercium cum populo Dei habebit spurius, nullum ius ipsi erit ducendi uxorem Israelitidem. Vel nomine Ecclesiae intelligitur collegium, & cætus seniorum Republicam administrantium: quasi dicat: Spurius in cætu seniorum non recipietur, nullum ius habebit Republicam gubernandi: Vel tertio appellatione Ecclesiae intelliguntur templaria, in qua ingredi nullis nisi Israelitis licebat; fuit itaque tantum lex eiusmodi ad populum veterem lata.